

Члени президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили наукову доповідь заступника директора державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України» члена-кореспондента НАН України Г. Лисиченка на тему: «Про стан та вдосконалення системи техногенно-екологічної безпеки на об'єктах ядерно-паливного циклу України». У доповіді зазначалося, що підвищення безпеки діючих енергоблоків АЕС та інших об'єктів ядерної галузі з метою доведення їх цільових показників до міжнародних норм, правил і стандартів з ядерної, радіаційної та техногенно-екологічної безпеки є пріоритетним завданням державної політики на сучасному етапі у сфері використання ядерної енергії.

На засіданнях президії НАН України неодноразово заслуховувалися питання, присвячені функціонуванню та розвитку ядерної енергетики. Проте драматичні події в березні 2011 р. в Японії на АЕС «Фукусіма» та відлуння наслідків Чорнобильської катастрофи вимагають нового рівня відповідальності перед населенням України та міжнародним співтовариством за стан безпеки мирних ядерних об'єктів.

Забезпечення техногенно-екологічної безпеки в ядерній галузі неможливе без продовження експлуатації блоків АЕС понад установлений проектами термін; розроблення сучасних методів поводження з відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами; удосконалення систем геодинамічного, екологічного й сейсмічного моніторингу АЕС; запровадження сучасних інформаційних технологій та вдосконалення засобів керування в штатних й аварійних ситуаціях.

Потребують подальшої наукової підтримки та сучасних конструктивно-технічних рішень роботи, пов'язані з радіоекологічною безпекою на об'єктах уранодобувної та переробної промисловості. Актуальними також залишаються організаційно-технічні заходи, спрямовані на протидію актам ядерного та радіологічного тероризму.

У доповіді було висвітлено питання наукових здобутків, частково вирішених та невирішених проблем на об'єктах ядерно-паливного циклу України. Було наголошено, що при подальшому розвитку ядерної галузі роль наукових досліджень буде постійно збільшуватися. З одного боку, необхідно знімати з експлуатації ядерні блоки, що виробили свій ресурс, консервувати відпрацьовані родовища урану, зберігати високоактивні довгоіснуючі відходи, а з іншого – мати на увазі, що будуть введені в експлуатацію принципово нові ядерні установки, які вимагатимуть нових підходів до систем їх контролю та безпеки.

Тому Відділенню ядерної фізики й енергетики НАН України в тісній співпраці з профільними науковими установами інших відомств та відділень НАН України слід забезпечити координацію досліджень з проблем ядерної, радіаційної та техногенно-екологічної безпеки усіх типів об'єктів ядерної галузі України. Також необхідно підвищити ефективність використання потенціалу академічних установ та інтенсифікувати співробітництво з установами Міненерговугілля України, у тому числі з НАЕК «Енергоатом», державним концерном «Ядерне паливо», державним підприємством «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», державним підприємством «Бар'єр» *(Прес-реліз за підсумками засідання президії НАН України 14 березня 2012 р. // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>)).*